

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Географічний факультет
Кафедра готельно-ресторанної справи та харчових технологій

Затверджено
на засіданні кафедри готельно-ресторанної справи та
харчових технологій
географічного факультету
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.)

Завідувач кафедри доц. Пандяк І.Г.

СИЛАБУС

**з навчальної дисципліни «Корпоративне управління»,
що викладається в межах ОПП «Готельно-ресторанна справа»
другого (магістерського) освітнього рівня вищої освіти
для здобувачів спеціальності
241 «Готельно-ресторанна справа»**

Львів 2023 р.

Назва дисципліни	Корпоративне управління
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Лесі Українки, 39
Факультет/ кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет географічний / кафедра готельно-ресторанної справи та харчових технологій
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	24 Сфера обслуговування, 241 Готельно-ресторанна справа
Викладачі дисципліни	Кушнірук Галина Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри готельно-ресторанної справи та харчових технологій
Контактна інформація викладача	https://geography.lnu.edu.ua/employee/kushniruk-halyna-volodymyrivna kgv81282@ukr.net halyna.kushniruk@lnu.edu.ua
Консультації з питань вивчення дисципліни	щопонеділка, 14:00-15:30 год. (вул. Лесі Українки, 39, ауд.57), або в он-лайн формі
Сторінка курсу	
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Корпоративне управління» є вибірковою дисципліною з спеціальності 241 Готельно-ресторанна справа для освітньої програми «Готельно-ресторанна справа», яка викладається в першому семестрі в обсязі 4 кредити / 120 годин за ECTS
Коротка анотація дисципліни	Курс «Корпоративне управління» спрямована на ознайомлення здобувачів з понятійним апаратом, термінологією, використовуваною в сучасній практиці корпоративного управління, опанування системою теоретичних знань, умінь та практичних навичок в галузі корпоративного управління, визначення особливостей функціонування акціонерних товариств та прийнятті ефективних рішень при управлінні ними. Дисципліна орієнтує на оволодіння методологічними основами підготовки та прийняття управлінських рішень в системі корпоративного управління.
Мета та цілі дисципліни	Метою викладання навчальної дисципліни «Корпоративне управління» є ознайомлення студентів із теоретичними основами корпоративного управління, інституційними та інформаційними інструментами забезпечення системи корпоративного управління на вітчизняних підприємствах сфери гостинності.
Література для вивчення дисципліни	Основна: 1. Апостолок О.З. Корпоративна культура як інструмент ефективного менеджменту підприємства в підвищенні його конкурентоспроможності. Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. 2016. № 2. С. 68-73. 2. Давиденко Н.М., Буряк А.В. Корпоративне управління: навчальний посібник. К.: ЦП «Компринт», 2015. 346с. 3. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI. Відомості Верховної Ради України. 2008. № 50-51 (від 19.12.2008). Ст. 384. (зі змінами та доповненнями). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17 4. Про господарські товариства: Закон України від 19 вересня 1991р. Відомості Верховної Ради України. 1991. №49. Ст. 682. (зі змінами та доповненнями). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12 5. Про депозитарну систему України: Закон України від 06.07.2012 р. № 5178-VI. Офіційний вісник України. 2012. № 76. Ст. 3066. (зі змінами та доповненнями). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5178-17 6. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців: Закон України від 15 травня 2003р. Відомості Верховної Ради України. 2003. №31-32. Ст. 263. (зі змінами та доповненнями). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15 7. Про управління об'єктами державної власності: Закон України від 21. 06. 2006 р. Відомості Верховної Ради. 2006. № 46. ст. 456. (зі змінами та доповненнями). URL:

	<p>zakon.rada.gov.ua/laws/show/185-16</p> <p>8. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23 червня 2006р. Відомості Верховної Ради України. 2006. №31. Ст. 268. (зі змінами та доповненнями). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15</p> <p>9. Указ Президента України «Про корпоратизацію підприємств» від 15 червня 1993 р. № 210/93. (зі змінами та доповненнями). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/210/93</p> <p>10. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV (зі змінами та доповненнями). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15</p> <p>11. Пандяк, І., Кушнірук, Г., & Петлін, І. (2023). Стратегії розвитку міжнародних готельних мереж. <i>Економічний простір</i>, (184), 118-122. https://doi.org/10.32782/2224-6282/184-20</p> <p>12. Pandyak, I., Kushniruk, H., & Telish, P. (2023). Hotel chains in Ukraine: structural and spatial organization and the trends in the hotel business corporatization. <i>Науковий журнал «Економіка і регіон»</i>, 1 (88), 81-90. https://doi.org/10.26906/EiR.2023.1(88).2876</p> <p>Допоміжна: Інформаційні ресурси Інтернет-мережі: 1. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://minrd.gov.ua/nk. 2. Сайт міжнародної фінансової корпорації (Принципи корпоративного управління) – Режим доступу : http://www.ifc.org/Ukraine/ucdp/materials/CorporateGovernancePrinciples.pdf. 3. Статистика України : науковий журнал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua. 4. Статистична звітність емітентів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.smida.gov.ua/db/emitent.</p>
Обсяг курсу	<p>Аудиторні години: 48 з них:</p> <p>лекції 32 годин</p> <p>практичні заняття 16 годин</p> <p>самотійна робота 72 годин</p>
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде :</p> <p>а) знати</p> <ul style="list-style-type: none"> – права та обов'язки акціонерів, порядок виплати дивідендів та проведення ефективної дивідендної політики; - особливості управління корпораціями в Україні; -методику оцінювання економічної ефективності корпоративного управління; <p>б) вміти</p> <ul style="list-style-type: none"> – формувати механізм корпоративної культури в сучасному підприємстві ринку послуг; - створювати структуру корпоративних органів управління на підприємствах сфери гостинності; - розробляти стратегію і тактику корпоративного підприємства; - формувати та планувати витрати; - працювати з консолідованою фінансовою звітністю підприємств сфери гостинності; - проводити оцінювання якості корпоративного менеджменту. <p>Вивчення дисципліни «Бренд-менеджмент у готельному і ресторанному бізнесі» зумовлює формування, розвиток та удосконалення загальних та фахових компетентностей, серед яких:</p> <p>а) загальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> ЗК 1. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 5. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК 8. Здатність працювати в міжнародному контексті <p>б) спеціальні (фахові, предметні) компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> СК 1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій, використовувати міждисциплінарні дослідження аналізу стану розвитку глобальних та локальних ринків готельних та ресторанних послуг для розв'язання складних задач розвитку готельного і ресторанного бізнесу.

	<p>СК 2. Здатність систематизувати та синтезувати інформацію для врахування крос-культурних особливостей функціонування суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.</p> <p>СК 5. Здатність забезпечувати ефективну сервісну, комерційну, виробничу, маркетингову, економічну діяльність суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.</p> <p>СК 6. Здатність координувати та регулювати взаємовідносини з партнерами та споживачами</p> <p>СК 8. Здатність розробляти антикризові програми корпорацій, готельних та ресторанних мереж, суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.</p> <p>СК 9. Здатність забезпечувати якість обслуговування споживачів готельних та ресторанних послуг.</p> <p>Після вивчення навчальної дисципліни студент повинен показати такі результати навчання:</p> <p>ПРН 1. Розробляти і приймати ефективні рішення з питань розвитку суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики, забезпечувати їх реалізацію, аналізувати і порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та імовірні наслідки їх впливу.</p> <p>ПРН 2. Вільно спілкуватись усно і письмово українською та англійською мовами при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій в сфері готельно-ресторанного бізнесу.</p> <p>ПРН 4. Здійснювати моніторинг кон'юнктури ринку готельних та ресторанних послуг.</p> <p>ПРН 5. Оцінювати нові ринкові можливості, формулювати бізнес-ідеї та розробляти маркетингові заходи з за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.</p> <p>ПРН 6. Відшукувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані, систематизувати й упорядковувати інформацію для вирішення комплексних задач професійної діяльності.</p> <p>ПРН 7. Досліджувати моделі розвитку міжнародних та національних готельних і ресторанних мереж (корпорацій).</p> <p>ПРН 10. Відповідати за формування ефективної кадрової політики суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу, організаційні комунікації, розвиток професійного знання, оцінювання стратегічного розвитку команди, підбір та мотивування персоналу на ефективне вирішення професійних завдань.</p> <p>ПРН 12. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.</p>
Ключові слова	Корпоративне управління; проблеми; акціонерне товариство; структура власності; законодавство; принципи; модель, готельно-ресторанний бізнес, заклади сфери готельно-ресторанного бізнесу
Формат курсу	Очний/заочний
Теми	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття корпорації та корпоративного управління 2. Корпоративна власність 3. Організаційно-правовий механізм корпоративних відносин індустрії гостинності 4. Стратегія і тактика управління корпораціями 5. Фінансово-економічний механізм корпоративного управління і контролю 6. Оцінювання ефективності корпоративного менеджменту 7. Зовнішня сфера корпоративного управління
Підсумковий контроль, форма	Залік
Пререквізити	Вивчення курсу базується, насамперед, на базових знаннях з готельно-ресторанної індустрії.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекція, пояснення, інструктаж; інтерактивні методи (робота в малих групах, мозковий штурм), імітаційно-рольова гра (наукова конференція, науковий семінар), мультимедійна презентація, ілюстрування, демонстрування, дискусія, розв'язування вправ і задач, самоспостереження, спостереження, методи контролю і самоконтролю, презентація наукових продуктів, виконання індивідуальних завдань.
Необхідне обладнання	Проектор, роздаткові матеріали, підключення до мережі Інтернет.
Критерії оцінювання	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням:

Приклад розподілу балів, які отримують студенти (для заліку)

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовний модуль 1					Змістовний модуль 2						
T1	T2	T3	T4	M1	T5	T6	T7	T8	M2		
7	7	8	8	20	7	7	8	8	20	-	100

Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
81-89	B	добре	
71-80	C		
61-70	D	задовільно	
51-60	E		
21-50	FX	незадовільно	не зараховано
0-20	F	незадовільно (без права перездачі)	не зараховано (без права перездачі)

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – 20% від визначених балів за даний вид роботи. Студенти виконують декілька видів письмових робіт (есе, вирішення кейсу). Перескладання (модулів, контрольних робіт) відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, довідка про стан здоров'я).

Політика щодо академічної доброчесності: списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять (лекцій, практичних, семінарських занять курсу) є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік, карантин) навчання може відбуватись в он-лайн формі. Студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

Уся література, яка викладачем надається виключно в освітніх цілях є без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й інших літературних джерел, яких немає серед рекомендованих

Питання для перевірки підсумкових знань

1. Система корпоративного управління.
2. Особливості елементів корпоративного управління у сфері індустрії гостинності.
3. Принципи корпоративного управління: міжнародний досвід.
4. Еволюція формування корпоративної форми організації бізнесу.
5. Основні характеристики інтеграційних процесів, типи та форми інтегрування.
6. Англо-американська модель корпоративних відносин.
7. Японської модель корпоративних відносин.
8. Німецька модель корпоративних відносин.
9. Особливості формування управління корпораціями в Україні у сфері гостинності.
10. Учасники корпоративних відносин: світовий досвід
11. Учасники корпоративних відносин: вітчизняна практика.
12. Структура корпоративних органів управління
13. Спостережна рада: мета створення, повноваження, склад.
14. Відповідальність посадових осіб органів управління акціонерного товариства.
15. Заходи щодо забезпечення інформаційної прозорості корпоративної поведінки.
16. Особливості стратегічного менеджменту корпорацій.

	<p>17. Визначення параметрів стратегічного планування корпорації індустрії гостинності для використання її потенціалу.</p> <p>18. Тактичне управління як інструмент реалізації стратегії у сфері обслуговування.</p> <p>19. Корпоративна культура та її роль в управлінні товариством.</p> <p>20. Планування витрат корпорації і організування центрів відповідальності.</p> <p>21. Мотивування працівників до оптимізації витрат, резерви зниження корпоративних витрат.</p> <p>22. Форми фінансового забезпечення корпоративних витрат.</p> <p>23. Звітність та контролювання в системі корпоративного управління.</p> <p>24. Побудова фінансової звітності корпорації згідно міжнародних та національних юридичних норм.</p> <p>25. Консолідована фінансова звітність.</p> <p>26. Система корпоративного контролю та аудиту.</p> <p>27. Форми та моделі корпоративного контролю та аудиту.</p> <p>28. Типові прийоми забезпечення правового захисту інвесторів за інсайдерської та аутсайдерської систем корпоративного менеджменту та контролю.</p> <p>29. Заходи щодо забезпечення функціонування механізмів корпоративного управління і контролю в Кодексі корпоративної поведінки.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література. Ресурси в Інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1	2	3	4	5	
1/2	<p>Тема 1. Поняття корпорації та корпоративного управління.</p> <p>Передумови виникнення корпорацій. Поняття корпорації та корпоративного управління. Система корпоративного управління. Особливості елементів корпоративного управління у сфері індустрії гостинності. Принципи корпоративного управління: міжнародний досвід.</p> <p>Еволюція формування корпоративної форми організації бізнесу. Основні характеристики інтеграційних процесів, типи та форми інтегрування</p>	<p>Лекція/ практична</p> <p>4 год./2 год.</p>	<p>1. Апостолок О.З. Корпоративна культура як інструмент ефективного менеджменту підприємства в підвищенні його конкурентоспроможності. Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. 2016. № 2. С. 68-73.</p> <p>2. Давиденко Н.М., Буряк А.В. Корпоративне управління: навчальний посібник. К.: ЦП «Компринт», 2015. 346с.</p> <p>3. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI. Відомості Верховної Ради України. 2008. № 50-51 (від 19.12.2008). Ст. 384. (зі змінами та доповненнями). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17</p>	<p>Підготувати питання по темі №1 / Практичне заняття по темі №1</p>	2 тиждень
3/4	<p>Тема 2. Корпоративна власність. Поняття корпоративної власності. Статутний капітал. Способи формування капіталу. Моделі корпоративних відносин: міжнародний досвід. Характеристика англо-американської, японської, німецької моделей.</p>	<p>Лекція/ практична</p> <p>4 год./2 год.</p>	<p>4. Про господарські товариства: Закон України від 19 вересня 1991р. Відомості Верховної Ради України. 1991. №49. Ст. 682. (зі змінами та доповненнями). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12</p> <p>5. Про депозитарну систему України: Закон України від 06.07.2012 р. № 5178-VI. Офіційний вісник України. 2012. № 76. Ст. 3066. (зі змінами та доповненнями). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5178-17</p>	<p>Підготувати питання по темі №2 / Практичне заняття по темі №2</p>	4 тиждень
5/8	<p>Тема 3. Організаційно-правовий механізм корпоративних відносин індустрії гостинності.</p> <p>Учасники корпоративних відносин: світовий досвід та вітчизняна практика. Структура корпоративних органів управління в сфері туризму. Підпорядкованість органів управління корпорації. Наглядова рада та причини її створення. Повноваження спостережної ради. Виконавчий орган корпорації та його повноваження. Ревізійна комісія. Повноваження ревізійної комісії. Порядок формування органів управління та їх кількісний склад. Функції органів управління. Трудові відносини з посадовими особами органів управління</p>	<p>Лекція/ практична</p> <p>6 год./2 год.</p>	<p>6. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців: Закон України від 15 травня 2003р. Відомості Верховної Ради України. 2003. №31-32. Ст. 263. (зі змінами та доповненнями). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15</p> <p>7. Про управління об'єктами державної</p>	<p>Підготувати питання по темі №3 / Практичне заняття по темі №3</p>	6-8тиждень

	корпорації		власності: Закон України від 21. 06. 2006 р. Відомості Верховної Ради. 2006. № 46. ст. 456. (зі змінами та доповненнями). URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/185-16		
9/10	Тема 4. Стратегія і тактика управління корпораціями. Особливості стратегічного менеджменту корпорацій у сфері туризму. Розробка візії, місії, цілей діяльності корпорацій. Особливості визначення корпоративної місії та забезпечення її взаємозв'язку з місіями корпоративних формувань. Визначення параметрів стратегічного планування корпорації індустрії гостинності для використання її потенціалу.	Лекція/ практична 4 год./2 год.	8. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23 червня 2006р. Відомості Верховної Ради України. 2006. №31. Ст. 268. (зі змінами та доповненнями). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15 9. Указ Президента України «Про корпоратизацію підприємств» від 15 червня 1993 р. № 210/93. (зі змінами та доповненнями). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/210/93	Підготувати питання по темі №4 / Практичне заняття по темі №4	10 тиждень
11/12	Тема 5. Фінансово-економічний механізм корпоративного управління і контролю. Управління корпоративними витратами. Сутність, класифікація та підходи до ідентифікації витрат в сфері туризму. Особливості формування корпоративних витрат. Планування витрат корпорації. Організування центрів відповідальності. Мотивування працівників до оптимізації витрат. Резерви зниження корпоративних витрат. Форми фінансового забезпечення корпоративних витрат.	Лекція/ практична 6 год./2 год.	10. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV (зі змінами та доповненнями). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15 11. Пандяк, І., Кушнірук, Г., & Петлін, І. (2023). Стратегії розвитку міжнародних готельних мереж. <i>Економічний простір</i> , (184), 118-122. https://doi.org/10.32782/2224-6282/184-20 12. Pandyak, I., Kushniruk, H., & Telish, P. (2023). Hotel chains in Ukraine: structural and spatial organization and the trends in the hotel business corporatization. <i>Науковий журнал «Економіка і регіон»</i> , 1 (88), 81-90. https://doi.org/10.26906/EiR.2023.1(88).2876	Підготувати питання по темі №5 / Практичне заняття по темі №5	12-14 тиждень
13/14	Тема 6. Оцінювання ефективності корпоративного менеджменту. Рейтингове оцінювання якості корпоративного менеджменту в сфері туризму. Критерії фінансової оцінки якості різних систем корпоративного управління : показники зворотності банківських кредитів, акціонерна вартість і вартість “учасників”. Максимізація акціонерної вартості як ідеологія корпоративного управління.	Лекція/ практична 6 год./4 год.	Допоміжна: Інформаційні ресурси Інтернет-мережі: 1. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу :	Підготувати питання по темі №6 / Практичне заняття по темі №6	15 тиждень

15/16	<p>Тема 7. Зовнішня сфера корпоративного управління. Форми державного регулювання ринку цінних паперів. Роль і функції Комісії цінних паперів та фондового ринку. Антимонопольне регулювання в корпоративному секторі. Управління державними корпоративними правами. Податкова політика в корпоративному секторі України.</p>	<p>Лекція/ практична</p> <p>6 год./2 год.</p>	<p>http://minrd.gov.ua/nk. 2.Сайт міжнародної фінансової корпорації (Принципи корпоративного управління) – Режим доступу : http://www.ifc.org/Ukraine/ucdp/materials/CorporateGovernancePrinciples.pdf. 3. Статистика України : науковий журнал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua. 4. Статистична звітність емітентів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.smida.gov.ua/db/emitent.</p>	<p>Підготувати питання по темі №7 / Практичне заняття по темі №7</p>	16 тиждень
-------	---	--	---	--	------------